

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 11.

V Ljubljani, dne 13. marca 1897.

Letnik II.

„Slovenski List“ izhaja vsako soboto. — **Naročnina** mu je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Posamične številke se prodajajo po 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo naj se uredništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** naj se pošiljajo upravništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani, Resljeva cesta šte. 5. — **Oznanila in poslanice** se računajo po ceni navadni v Ljubljani. Naročnikom 10 % ceneje.

„Narodne“ stranke kranjskega deželnega zbora cilj in — konec.

Proračunska debata, ki se je vršila dne 3. t. m. v kranjski deželni zbornici, zanimiva je v mnogem oziru. Nam se vidijo pomenljive zlasti tri stvari.

Poročevalec o jedni izmed najvažnejših točkov, kar jih prihaja deželnemu zboru v razpravo, bil je Nemeš Schwegel. Precej dolgo je že od tedaj, kar se je bil poslednjikrat pouspel Nemeš kot poročevalec o tem predmetu na kranjsko deželnozbornico stolico. Če se ne motimo, bilo je to ondaj, ko se je l. 1882. poslavljal nemška večina, umikajoča se pod očetovsko vlado Winklerjevo lepo napredujočemu Slovenstvu. Takrat smo pač mislili, da je za vselej ob tla nemško gospodstvo pri nas; ali varali smo se. L. 1897. zopet „v deželi kranjski Nemeš gospodar“. Kam in kako se bo obračal davčni denar slovenskega delavca, slovenskega kmeta, slovenskega trgovca in meščana, o tem poroča Nemeš. Slovensko ljudstvo, zapomni si to!

V omenjeni debati se je oglasil tudi poslanec kmečkih občin radovljiškega okraja, g. Ažman. Med drugim je omenjal krivic, ki se še dandanašnji godé slovenščini v naši deželi. Zlasti je poudarjal, kako jo prezirajo železniška oblastva in njim podrejene služabne osebe. Svoje trditve je podpiral s posamičnimi ugledi. Govor mu je čestokrat presekaval g. dr. Ivan Tavčar. Norčeval se je iz poslanca, ki se je potegoval za našo „staro pravdo“, za priznanje slovenskega jezika; norčeval se je iz njega nekako tako, kakor se je nekdanj norčeval pokojni Dragotin Dežman iz tedanjih istinito narodnih poslancev, ko so zahtevali slovenskemu jeziku pravico.

Letošnja proračunska debata je iznova odkrila to, kar se že davno ne da tajiti. Da obstoji zveza med „narodno“ stranko in med Nemci, to sta dne 3. t. m. v deželni zbornici priznali obe stranki. Iz uzajemne brambe odseva jako pristrčno razmerje, ki vlada med njima. Ta bramba nas je poučila, da postaje čimdalje trdnjši železni obroč, priklepajoč „narodno“ stranko k nemški Schweglovi stranki, k oni stranki, ki je nedavno izjavila, da hoče odslej še intenzivneje podpirati nemški „Schulverein“, čegar pomenčevalni nameni so sploh znani, in nemško „Südmark“, ki pokuplja slovensko zemljo ter jo izroča nemškim naseljencem. Schweglova stranka se tako vede sedaj, kakor ko bi bila na Kranjskem polovica prebivalstva slovenska, polovica pa nemška. Njen načelnik zahteva namreč popolno pariteto; on zahteva n. pr., naj se letos voli v delegacije slovenski državni poslanec, prihodnje leto pa nemški. Za nemško gledališče v Ljubljani treba dovoliti 6000 gld., prav tako kakor za slovensko. Ali je to pravično? Ali more nezaspeljenec odobravati to, da se na 5% nemškega kranjskega prebivalstva takisto ozira pri razdeljevanju podpor, kakor na slovenskih 95%? Tako krivico podpira „narodna“ stranka. V prejšnjih časih se je naglašala v deželnem zboru kranjskem slovanska uzajemnost, zdaj se oznanjuje in zagovarja uza jemnost z Nemci. Pred dobrimi desetimi leti je bil še narodni stranki smoter, s pomočjo konservativnega življa v deželi izriniti Nemštvo iz zastopstva velikega posestva, sedaj boče našla v objemu istih nemških veleposestnikov svoj cilj in — konec. „Narodni“ poslanci deželnega zbora kranjskega naj pomnijo, da je bil doslej še vsak slovanski narod prej ali slej uničen, če se je vezal z Nemci.

Ljubljana po potresu.

Ako pogledamo v žalostno dobo zadnjih let našega mesta, moramo priznati, da bi se mnogo drugače postopalo, ako bi bile razmere za Ljubljano drugačne. Poglejmo v mesta, katera je dohitela nesreča; pogledajmo v sosedni naš Zagreb, v Segedin, kako se je tam sodilo o potrebi in kako se je zdelo merodavnim osobam potrebno ne kratiti časa, ne puščati prebivalstva v negotovosti, čutiti in delati z njim. In kako procvitela Zagreb, Segedin? A Ljubljana? Res je, da je prišla pomoč, a za to škodo je bila premajhna. Nihče sedaj ne računa, da je od začetka bilo teško na prvi pogled ceniti škodo. Ta je bila na videz mnogo manjša, nego pa sedaj, ko se rana vedno bolj širi. Dokaz temu število poslopij, katera so se morala podreti, akoravno jih je državna komisija pripoznala sposobne za popravilo. Kako se godi sedaj tem hišnim posestnikom? Ukaz stavbinskega urada so morali izvršiti in podreti hišo, a dobrot prvotno podrtih hiš ne uživajo v isti meri, kakor prvi hišni posestniki. Tako birokratstvo bi ne smelo vladati v nesreči, saj vender nihče ni nalašč zakrivil, da prvotna komisija ni spoznala stanja hiš. Postavodajalcu gotovo ni bil namen, da bi se zavlačevala podpora za Ljubljano.

Preverjeni smo, da je bila tu dobra volja pomagati, in sam presvitli cesar se je izrazil, ko je gledal s solzami v očeh ljubljanske razvaline: „Ljubljani se mora pomagati“. Nesreča, ki je takrat ganila našega vladarja, pokazala se je po preteku nekaj mesecev še večja, a pomoč ni rasla v isti meri. Če je že bila neposredna škoda tako velika, kaj še posredna, katere še približno ceniti ne moremo. Imovitejše prebivalstvo je hitelo v druge kraje, revno je ostalo doma; obrtnik, trgovec, kakor vsakdo, ki si s svojim delom

O stoletnici Vodnikovih „Lublanski Noviz“.

Slovenski časniki od l. 1797. — 1897.

Prijatelj. Znanost razserjivajocze mé szeczne novine. 1876—1879. Ta časopis je izdajal v ogrski slovenščini, poviti v madjarski pravopis, Augustich Imre v Buda-Pešti.

Mir. Političen list za koroške Slovence. Od l. 1882. do sedaj. Deset let je izhajal v 24 številkah na leto, začeniši z l. 1882. pa budi po trikrat na mesec naše koroške brate. Ustanovitelj mu je bil pokojni Andrej Einšpieler, po čegar smrti je preuzel lastništvo „Mira“ Gregorij Einšpieler. Urednik mu je bil več let Filip Haderlap. Sedaj je odgovorni urednik Ivan Teršelič. Fol., izprva mali 4°.

Ljudski Glas. 1882.—1884. Ta izvorni list Filipa Haderlapa in upokojenega davčnega uradnika Ferdinanda Suhadobnika, ki je prihajal po dvakrat na mesec v Ljubljani na celi poli na dan, ni izginil brez sledu; ovekovečil ga je Fr. Levstik z znano satiro (gl. Levstikove Zbrane spise II. 255—310)

Ljubljanski List, večerna priloga deželnemu uradnemu časniku. Prihajal je ob vladnih troških vsak dan razven nedelj in praznikov na svetlo. Prva številka je izšla dne 28. svečana 1884. Preminil je s koncem l. 1885. Od-

govorna urednika sta mu bila: izprva Fran Šuklje, pozneje J. Naglič. Fol.

Slovenski Delavec, gospodarstveno političen list, je izhajal l. 1884. po dvakrat na mesec v Trstu. Urednik: Avgust Bremic.

Dolenjske Novice. Izšla l. 1848., ko je nekaj časa izhajal v Novem Mestu politički časnik „Sloveniens Blatt“, ni imela Dolenjska stran nobenega časopisa. L. 1885. je ustanovil tiskar J. Krajec v družbi z nekaterimi gospodi v omenjenem dolenjskem središču „Dolenjske Novice“, ki so pod raznimi uredniki uztrajale do danes. Mal. 4°.

Resni glasovi so se oglasili v nekaterih številkah o priliki državnoborskih volitev l. 1885. kot glasilo dr. K. Slanca; odgovorni urednik jim je bil Vekoslav Jenič, založnik pa Karol Perjatelj in dr. Izhajali so v Ljubljani.

Slovanski Svet. Od l. 1888; sedaj izhaja po dvakrat na mesec. Urednik in lastnik: Fran Podgornik. Izhajališča: izprva Ljubljana, potem Trst, sedaj Dunaj. 4°.

Nova Soča 1889—1892. Ko se je jeseni l. 1889. polastil dr. J. Tonkli „Soče“, ustvaril je odločno narodni stranki na Goriškem dotedanji „Sočin“ urednik Andrej Gabršček „Novo Sočo“.

Domoljub. Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo — izdaja od l. 1889. Andrej Kalan v Ljubljani po dvakrat na mesec. Izprva ga je prilagal „Slovenec“, sedaj je „Domoljub“ samostojen, najbolj razširjeni slovenski časnik. 4°.

Delavski list. Časopis za interese slovenskega delavskega ljudstva — je izhajal izza 2. dne vinotoka l. 1890. nekaj časa po dvakrat na mesec v Trstu.

Domovina — od 2. dne velikega travna 1891. do sedaj v Celju; prvi leti jo je izdajal Dragotin Hribar po dvakrat v mali 4°, od l. 1893. pa po trikrat na mesec. Fol.

Rodoljub. Glasilo „Slovenskega društva v Ljubljani“. Izhaja po dvakrat v mesecu od l. 1891. Odgovorna urednika: prej Ivan Gogola, sedaj dr. Ivan Tavčar. 4°.

Amerikanski Slovenec. Ta tednik je izšel prvokrat dne 3. kimalca 1891. Odgovorni urednik: Jos F. Buh. Tower. Min. U. S. Veliki fol.

Primorec od l. 1893. izprva kot priloga „Soče“, od l. 1894. kot samostojen časnik — urednik: Andrej Gabršček v Gorici, 4°.

Sloga. 1893—1895. izdajatelj in odgovorni urednik: Anton marki Obizzi; prvo leto je izšlo 8, zadnje leto pa 10 številok.

Primorski List. Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem — je jel l. 1893. izhajati ob uredništvu J. Slavca v Trstu, l. 1894. pa se je preselil v Gorico, kjer mu je odgovorni urednik J. Marušič. Prvi dve leti je prihajal po dvakrat na mesec na svetlo, izza l. 1895. pa dobivajo njegovi naročniki po tri številke v mesecu. Fol.

Novičar. Večerno izdanje „Edinosti“. Izhajal je l. 1893. v Trstu vsako soboto na polovici pole. Urednik: Maks Cotič. Fol.

služi vsakdanji kruh, gledal je razvaline mesta — brez zaslužka. Kako je postopal c. kr. davčni urad, to je vsakemu še v žalostnem spominu, in tudi sedaj po potresu se čuti njegova železna roka. Ali ni vsakemu jasno, da se v zaprtih ulicah in trgih ne more nobena trgovina razvijati? Ali ni jasno, da se je moralo malone vsako delo na up dajati, ker denarja niso imeli ljudje, da bi takoj plačevali. Pomočnike je moral plačevati mojster, a s čim? Posredna škoda pri zaslužku, pri poškodovanem pohištvu bila je gotovo še jedenkrat toliko, kakor neposredna na poslopih. A za to se ni nihče zmenil, kajti s tisto podporo ni se mogel niti majhen del popraviti. Kaj pa s hišnimi posestniki?

Stanovanja so porušena, hiša brez dohodkov. Res je, da so dobili podporo; res je, da so dobili brezobrestno posojilo, a škoda je mnogo mnogo večja, nego se je mislilo v prvem času. Ni se jemalo v poštev, da izgubi hišni gospodar, če mora hišo podreti, najmanj za dve leti dohodke, da izgubi pogoje življenja. Ogromna večina je navezana na tekoče dohodke, tedaj trpi ogromna večina. Ali se je tudi to v poštev jemalo? Ali nimamo sedaj v Ljubljani dosti hišnih posestnikov, ki bodo morali vsled naknadnega ukaza podirati hiše? Ali ni opravičeno, da se tem meri z drugim merilom? Ali ni mnogo hišnih posestnikov, ki morajo zidati na prostoru, kjer je stala pritlična hišica, jednonadstropno ali dvonadstropno hišo po ukazu magistrata? Od kod naj pa uzamejo denar za take drage stavbe? Ako si kdo lepšo hišo stavi, gotovo ni to v škodo ne občini ne državi, saj denar kroži med ljudstvom in se povrača v obliki davka zopet tja, od koder je prišel. Zaradi tega je neopravičeno, ako se pravi, v Ljubljani hočemo zidati same palače. Poglejmo v Zagreb in druga mesta; tam je bilo drugače.

Država je tudi dovolila triodstotno posojilo, a dosedaj še nihče ni videl niti vinarja. Dva krat da, kdor hitro da. Če je kje ta pregovor umesten, gotovo je sedaj v Ljubljani.

A kake zapreke! Znano je, da dobi dežela to posojilo, za katero ona jamči državi, dežela da občini, in ta jamči deželi, občina da hišnim posestnikom, in ti jamčijo občini. Pri tem se tako strogo postopa, da država noče odstopiti prednosti. Državno brezobrestno posojilo je namreč uknjiženo na hiši, če je kdo dobil posojilo. Ako hišni posestnik reflektuje na triodstotno posojilo, mora dati občini zadostno varnost. Umeje se, da je malo hiš, na katerih ne bi bila hranilnica, kak upnik in pa brezobrestno državno posojilo. Ako je tedaj hiša tako zadolžena, ni zadnji stavek varen, in vlada noče odstopiti prednosti za brezobrestno posojilo, občina težko preuzame jamstvo, in tako visi vsa stvar v zraku.

Glas Naroda. List slovenskih delavcev v Ameriki. L. 1893. so jeli izdajati ta tednik J. Logar, A. Rems in F. Sakser v Novem Jorku v Ameriki. Sedaj mu je urednik in tiskar F. Sakser. Veliki Fol.

Delavec. List za interese delavskega ljudstva — je začel l. 1893. ob uredništvu Josipa Šimnovca izhajati po jedenkrat na mesec v Ljubljani, potem se je predejal v Zagreb, sedaj izhaja na Dunaju trikrat na mesec. Fol.

Glasnik, glasilo krščanskih delavcev, je jel prihajati na dan l. 1895. in sicer po dvakrat na mesec. Urednik: dr. Ivan Krek.

Svoboda. Glasilo slovenskih prometnih služabnikov in obrtnijskih delavcev. Ta tovarišica „Delavčeva“ izhaja od lanskega leta na Dunaju. Izdajatelj in odgovorni urednik jej je sedaj Josip Zavertnik. Fol.

Slovenski List, od 14. dne listopada 1896.

Zarja. List za interese slovenskega proletarijata. Prva številka je izšla 24. dne svečana 1897 v Ljubljani. Izd. Dragotin Kordelič, odg. urednik Ivan Brozovič. 4°.

Luč, socialnodemokratski časnik, začel izhajati l. 1897. v Celju.

Bela Ljubljana. Glasilo volilnega odbora narodnih meščanov ljubljanskih. Izhaja za časa volitev. Prva številka je prišla na dan 4. sušca 1897, izdal jo je in uredil Josip Pavšek.

(Pride še)

A če bi samo to bilo. Tudi plačila obrtnikom in stavbenim mojstrom vise v zraku, in gola resnica je, da morajo podjetniki, ako ne dobe plačanih obrokov, delo ustaviti in pustiti hiše na pol dodelane. Pri tem imajo pa sami občutno gmotno škodo, ker morajo plačevati za zaup obresti, in če skoro ne dobe denarja, so sami v nevarnosti, da — obnemorejo. Gotovo pa ni v prid našemu mestu, ako bi tuji kapital zlorabljal ta žalostni položaj in pognal domačine z doma. Občina je tako obremenjena, je tako v denarni stiski, da le težko to jamstvo preuzame. Državi ne bi se nič poznalo; saj so vendar naši meščani pokazali, da so pošteni, značajni ljudje, ki ne zlorablajo podpore. Radi tega trdno pričakujemo, da se ta stvar na merodavnem mestu skoro reši, in tu bi bila hvalevredna naloga državnemu poslancu našega mesta.

To so le nekatere točke, ki nam slikajo žalostni položaj našega mesta. A skoro pride še huje, in v letih, ko bode treba vračevati, takrat se bode še le kazala prava posledica potresa. Vsaj takrat naj bodo merodavne in za to poklicane osebe na svojem mestu! Kar se je zakrivilo, žal ne moremo sedaj popraviti. Poprejšnji državni poslanec in poprejšnji župan ljubljanski nista bila prava očeta našega mesta. Če ni to istina, naj sodijo Ljubljančani sami. Mož, ki hoče zastopati naše stolno mesto, mora biti v vedni dotiki z volilci, brigatise mora za njih težnje v dobrih in slabih časih, poznati jih mora vsa leta in dajati račun o svojem delovanju, a ne oglašati se samo tedaj, kadar poteče šestletna doba, in se pričenjajo nove volitve. Ne očitaj nam, da smo osobni; osoba nam ni merodavna, merodaven nam je sad javnega delovanja poslanca. Če je Ljubljana potrebovala v tem hudem času odločnega in sposobnega državnega poslanca, ki bi vse te težnje javno povedal v državnem zboru, potrebovala ga bode v prihodnje desetkrat bolj, ker reči smemo, da se bode usoda Ljubljane za desetletja naprej odločevala v prihodnji šestletni dobi državnozbornskega zasedanja in poslanec ne bo smel samo — molčati in glasovati. Živa beseda sega globoko v srce, in če bi se vse to, kar čutijo posamezni slojevi našega mesta, slikalo v pravi luči, preverjeni smo, da bi se z nami drugače postopalo. A žal vlada mnenje, da Ljubljana ni tako potrebna, kakor se govori, in da se to ovrže, treba je statističnih podatkov za vso škodo, za vse poškodovance, in te številke bi bile neizprosne priče našega žalostnega položaja! In kdo je v to poklican? V prvi vrsti naš državni poslanec, ki mora s tem socialno svojo nalogo kot poslanec izvršiti. Poslanec mora biti zaradi ljudstva tu, ne ljudstvo zaradi poslanca. Mi sodimo po praktičnih uspehih, zmožnosti in neustrašenem nastopu, kadar se gre za koristi in pravice volilcev. Njegova zaslonba naj bo ljudstvo, ne pa diktatura. Tisti poslanec pa, ki tega nima in išče morebiti samo časti, ostani raje doma za — pečjo.

Izvorni dopisi.

Iz Škofje Loke se nam piše z dne 10. t. m. Volilni šod, katerega je napravil zadnje nedeljo v Loki na Štemarjih č. g. kurat in arhivar Anton Koblar, bil je jako dobro obiskan. Poročal je naš bivši poslanec obširno o položaju v državnem zboru in o svojem ondodnem delovanju; pojasnil, kako se je potegoval za pravice slovenskega naroda in posebe za koristi mesta Loke in kako namerja, ako bode novič izvoljen, ozirati se, zlasti pri važni pogodbi z Ogrsko, na koristi volilcev. Razvil je sploh kot neodvisen in krščanskosocialen kandidat krasen program, katerega se je že držal doslej neupogljivo. Poprej smo bili že ponosni na svojega poslanca, ko smo čitali njegove temeljite državnozbornske govore; ko smo videli, kako se je vedno neustrašeno potezal za stiskano ljudstvo in bil res pravi narodni poslanec. Zdaj smo pa še bolj uneti zanj, ko vidimo, da se mu v plačilo za zasluge hoče delati krivica in se uriva v gorenjskonotranjska mesta kot protikandidat g. dr. Ferjančič. Da bi bil g. Ferjančič naroden, g. Koblar pa ne, tega nihče ne verjame. Kdo izmed

obeh je storil že več neplačanega narodnega dela, kdo več trpel za svoj narodni čut, je obče znano. Dve reči nam pa ne gresta v glavo. Prvič, zakaj g. dr. Ferjančiča ne marajo njegovi notranjski volilci, ako je bil dober poslanec in je izpolnil proti njim svoje dolžnosti; in drugič, zakaj bi na povelje g. dr. Tavčarja, oziroma Schweglja, moral umakniti se g. Koblar, o katerem so vsi njegovi volilci prepričani, da je bil res dober poslanec in da je izpolnil svoje dolžnosti najizvrstneje. Siti smo tudi pri nas že poveljstva iz Tavčarjeve pisarnice in hočemo, da naj poslanca določijo volilci. Da v Loki so volilci že govorili, ko so g. Koblarju na shodu soglasno izrekli popolno zaupanje in obljubili ga voliti. Zagotovljena mu je pri nas ogromna večina glasov.

Iz Idrije se nam poroča z dne 8. t. m. Veselo nas je iznenadilo včeraj, ko smo videli, kako lep uspeh je imel prepričevalni govor našega poslanca g. Koblarja, katerega je imel za nas idrijske rudarje dne 16. januarja t. l. v državnem zboru. Pokazalo se je, koliko izda odločna in moška beseda pravega moža na pravem mestu. Včerajšnji dan smo rudarji avanzovali. Jeden del Koblarjevih predlogov za Idrijo je visoko ministerstvo kar naglo ukazalo izpolniti. Izvedeli smo tudi od gospoda nadsvetnika dosti jasno, da k temu poboljšku niso pomogli tisti prav nič, ki hodijo le ljudstvo v Idrijo hujskat. Čast našemu vrlemu bivšemu poslancu in sedanjemu kandidatu gospodu kuratu Antonu Koblarju! Takih poslancev potrebuje stiskano ljudstvo še več in pomagano mu bode iz bednega stanja.

Z Goriškega. V preizadnji številki „Slovenskega Lista“ je dopisnik iz Gorice marsikaj pojasnil, da bomo vedeli, pri čem smo. Zato smo mu tisti, ki prebivamo zunaj mesta, jako hvaležni. Sicer dopisnika ne poznamo, vendar mislimo, da ni imel posebnih „namenov“ in „tendencijoznih“ naklepov, nego le opozoriti je hotel na posebne dogodke v bodočnosti, o katerih zdaj nihče ne sanja. Mi sicer ne vemo, kaj in kako je med slovenskimi deželnimi poslanci in na kakšne izpremembe misli dopisnik, vendar, sodeči po nekaterih znamenjih, nespozumljenje je zavladalo med gospodi v mestu zaradi tretjega kandidata v državni zbor. Skoraj nepotrebno se nam zdi razburjati duhove, saj zmaga v veleposestvu je jako dvomljiva. Čudno se nam zdi, da se govori o tretjem kandidatu, ki je deželni odbornik. Jedva je prišel jeden v deželni odbor, ki nekoliko gleda in če drugega ne more, vsaj nadzoruje stare lisjake, da ne morejo vsega po svoje storiti, že nekateri mislijo, da deželni odbornik naj gré tudi na Dunaj. Potemtakem bila bi deželni odbornik in njegov namestnik oba na Dunaju. H komu pa pojdejo naši župani in podžupani, sploh kmetje, ako bo deželni odbornik na Dunaju? Pri nas ni tako, kakor v drugih kronovinah, kjer jih je več odbornikov, do katerih se lahko vsakdo obrae. V našem goriškem deželnem zboru in odboru so posebne razmere, kakoršnih ni v nobeni drugi kronovini, ako morda izuzamemo deželni odbor v Poreču. Ako hoče deželni odbornik res koristiti deželi, mora vedno ostati pri svojem odborniškem poslu in strankam pritožbe proti starešinstvom in županom reševati. Skoraj bi bilo potrebno, da bi bile določene uradne ure v deželni hiši, da bi stranke vedele, kam se obrniti in kje iskati deželnega odbornika. Mislim, da bi se ustmene pritožbe in ugovori morali sprejemati na zapisnik. Po našem mnenju je deželno odborništvo važno mesto, ki ima obširno področje. Posebno pri goriškem deželnem odboru je potreba posebne delavnosti, da se vsaj nekoliko zakesnele stvari popravijo. Sedanji slovenski deželni odbornik je komaj začel spoznavati delo in opravilo pri odboru, zato bi bilo vsej deželi v veliko škodo, ako bi se to zanemarjalo. Reci kdo, kar hoče, deželni odbornik in državni poslanec ob jednem biti, ni prav. Po našem mnenju je to le barantanje in šala pri resnem delu. Govori se sicer, da bi sedanji deželni odbornik pustil odborništvo, ako bi bil izvoljen v državni zbor. Imamo dovolj zaslužnih mož, na katere danes le opozarjamo. Žal, da preziramo zaslužne može, ki so v hudih

časih pod Depretisom delovali za slovensko stvar. Kdo se ne spominja še znane triperesne detelje pri nekdanji „Soči“ — Gregorčič — Erjavac — Berbuč? Poklon pred temi možmi! — V kakšnih hudih in kritičnih časih so ti trije nastopili na časnikarskam polju, to vedo oni sami in nekateri starejši rodoljubi. Še danes se spominjamo, kako fino so prijemali Depretisa in z velikim uspehom opozicijo vodili proti vladnemu zistemu. Nehvaležno bi bilo, take rodoljube prezirati. Res, načelno smo proti kandidaturi c. kr. uradnikov, toda to načelo, kakor vsa druga, ima svoje izjeme. In taka izjema je prof. Berbuč. Ako zmagamo v veleposestvu, dobro bi bilo, da društvo „Sloga“ postavi tega zaslužnega moža za kandidata. Vsled neke naredbe učnega ministerstva profesorji dobijo šestletni dopust, in potem, ako so že prileteli, gredo v pokoj. Prof. Berbuč bi gotovo to naredil, kakor se sliši, ako bi bil izvoljen v državni zbor. Imeli bi v Gorici zopet jednega treznega, izkušenega in zaslužnega delavca na narodnem polju. Da ima prof. Berbuč res zasluge, dokazuje vse denarne knjižice prvih let goriške ljudske posojilnice, ki nosijo ime Berbuč — Gregorčič. Ta dva sta očeta posojilnice. Drugi rodoljubi so se jima rogali, ko sta jo snovala, ali ona dva, zaupajoča v božjo pomoč in svojo delavnost, korakala sta neustrašeno naprej, dokler ni nevarno in kočljivo podjetje pre-stalo prvih težav. Vsem je še znano, odkod so prihajali dopisi v nemške liste, ki so opozarjali merodajne kroge, da na Goriškem žive zapuščeni Slovenci. Ti dve imeni, — Gregorčič — Berbuč, tesno sta združeni z narodnim probujenjem na Goriškem, in želeli bi bilo, da bi še nadalje ostali skupaj na političnem polju.

Ako pa prof. Berbuč ne bi hotel ali ne bi mogel sprejeti mandata v državni zbor, imamo drugega moža, neodvisnega in značajnega, to je dr. Rojica, katerega je že dopisnik v predzadnji številki imenoval. Vse dijake je ta gospod zdravil (in še danes zdravi) brezplačno. Ne le to, pri vsaki priliki je nauduševal mladino za slovensko stvar in uzbujal čut narodnosti. Nikdar ne pozabimo, s kakšno unemo je dr. Rojic govoril o zatiranih Slovencih, kako naj gojimo svoj materin jezik. Imamo, hvala Bogu, še drugih prezaslužnih in izvrstnih mož, v mestih in hribih. Treba nam je le tega ali onega zaprositi, in mislimo in želimo, da bomo pri tem mirno in složno postopali v blaginjo ožje naše domovine, drage nam goriške dežele.

S Koroškega, dne 8. marca. (Pred glavnimi volitvami. — Višja deklinška šola zopet v deželni zbornici. — Odredba o naših sodiščih.) Torej vender! Naš trud ni bil zastoj: v celovško-velikovškem okraju smo zmagali pri prvotnih volitvah — prvokrat. Naš kandidat ima večino, prvič bo torej izvoljen na Koroškem Slovenec kot zastopnik Slovencev v državni zbor! Čas bi bil tedaj, da bi slavili slavno zmago. A prenašli se ne smemo; kajti naši nasprotniki tudi še sedaj ne mirujo, delujejo sedaj z vsemi sredstvi, da bi izneverili volilne može. Med temi je tudi nekaj konservativnih Nemcev, katerih so se posebno poprijeli. Dosedaj se še niso udali, in upati je, da ostanejo trdni in značajni, ker so bili izvoljeni ob tako hudem strankarskem nasprotstvu. Pod takimi znamenji čakamo petnajstega marca, dne odločitve.

Ostali kandidatje, katere je postavila konservativna stranka, propadejo vsi, izgubljen je torej tudi špitalskošmohorski okraj, kateri je dosedaj zastopal konservativni Nemeč Peitler. Peto delavsko skupino bo zastopal milijonar dr. Artur Lemisch.

Višja deklinška šola je bila zopet pred deželnim zborom. Poročal sem svojedobno, da se je podpora 500 gld. višji deklinški šoli dovolila le s tem pogojem, da se nastavi na njej kot ravnatelj nemški učitelj ali da se odstrani dosedanji, Slovenec prof. Apih. Vsled tega se je kuratorij višje deklinške šole z novo prošnjo obrnil do deželnega zbora, da bi se podpora izplačala, ker obeta, da hoče vedno varovati nemški značaj zavoda. In res, finančni odsek je izdelal prošnji ugoden predlog. Ta predlog z veseljem pozdravi posl. pl. Ehrenwert, in sicer zato, ker po njegovem mnenju nata način oni pogojni pristavek

veliko izgubi na svoji moči. Vender motili bi se, ako bi menili, da je pl. Ehrenwert iz simpatij do Slovencev proti onemu pristavku. Nikakor ne! In ravno zato se mi je zdelo vredno stvar omeniti, dasiravno je na sebi bolj krajevne pomena. Čujmo torej pl. Ehrenwerta: „Oni pogojni pristavek moral ali mogel je v tujini privedi do prepričanja, kakor da bi bil Celovec mesto z mešanim prebivalstvom, kakor da bi bilo na Koroškem Nemštvo v nevarnosti...“ Taki so! Vsi se boje za Nemštvo, vsi so proti Slovincem, a vsak po svoje. Ehrenwert misli celo tako daleč, da se je treba po njegovem mnenju izogniti vsem takim izjavam, iz katerih bi svet lahko sklepal, da sploh živi na Koroškem ali imence v Celovcu kak Slovenec!

Nedavno je poročal neki dunajski list ob odredbi, po kateri mora biti pri našem deželnem sodišču naslednje uradno osobje slovenščine zmožno: poleg jednega sodnega predsednika še štirje svetniki, trije pristavi in sedem avskultantov, in pri okrajnih sodiščih: deset okrajnih sodnikov, petnajst pristavov; pri državnem pravdništvu jeden namestnik državnega pravdnika. Da bi ta odredba le samo na papirju ne ostala! Vsekako se pa kaže uspeh pritožb slovenskih državnih poslancev. Kaj pa poreko k temu oni, ki „po svojem mnenju niso za jugoslovanski klub,“ in pa „Slovenski Narod,“ ki z nekakim zaničevalnim posmehom piše o onih, „kateri menijo, da bodo spravljani kranjski Slovenci oteli Štajarce in Korošce, prav kakor bi se osrednja vlada kar tresla pred tem poldrugim milijonom Slovencev.“ Naše skromno mnenje je pa, da se bo vlada vsekako bolj tresla pred solidarno in odločno postopajočim klubom, ki bi obsegal vse jugoslovanske narodne zastopnike, kakor pa pred osamelimi divjaki ali pa voditelji takozvanih „frakcij.“ Poslednji se dajo hitro in lahko ukrotiti — ministerjalni odlok in — nov svetnik je tu!

Iz zlate Prage, dne 2. marca. — Deželni zbor češki deluje tako mirno, da bo skoro zaspal. Najvišji maršal knez Lobkovic postavlja le bolj malenkostne in neznatne stvari na dnevni red, da se deželni poslanci že prav malo zanimajo za razne razprave. Tudi se je večkrat pripetilo, da seje niso bile sklepčne, ker ni bilo prisotnih dovolj poslancev. Mladočeški listi priznavajo sami, da tako malomarnega deželnega zbora ni bilo niti za staročeške premoči. Če se poslanci malo bolj ne ožive, pravijo „Národní Listy“, bilo bi bolje, če bi se nič več ne poročalo o delovanju deželnega zbora. Seje, katerih je bilo doslej 18, bile so kaj suhoparne, zlasti v minolem tednu. V 17. seji je predlagal dr. Fořt, da naj se zveže češko kraljestvo s Trstom s progo, ki bo kolikor mogoče kratka; najbolje bi bilo, če bi šla čez Karavanke. Ta predlog se je sprejel soglasno, kar se v češkem zboru kaj redko dogaja. Potem je bilo še nekaj kratkih, malovažnih debatic. —

Dne 25. februarja je imel mladočeški klub sejo, v kateri se je razgovarjalo o političnem položaju. Govorniki so izražali precej burno svoje misli in — pritožbe o voditeljstvu svobodomiselnih stranke. Poslanci Jindřich, Steiner in dr. Moravec so kaj hudo napadali sedanje vedenje glavnih kolovodij svoje stranke in jim očitali neodkritosrčnost in nezaupnost, ker ne ve nihče, kaj sedaj oni namerjajo, kakšno je razmerje z vlado, nego le nekteri, ki so v to „posvečeni“, kakor dr. Herold, dr. Kaizl, dr. Engel. Pritoževali so se dalje, ker mladočeška stranka postavlja take kandidate, ki so deželni odborniki; nekdanj se je pa sklenilo, da se ne sme dopuščati, da bi prišel deželni odbornik v državni zbor. Nekateri kandidati so tudi taki, da bodo na Dunaj hodili le — po dnevsčine. — Poslanca Engel in dr. Kaizl sta zagovarjala vodstvo. Prvi je dejal, da Mladočehi vladi ne smejo odgovarjati „z grobstimi“, če je ta napram njim prijazna in uljudna; sicer pa stranka ni dobila od vlade nikakega jamstva za obljube in zato ni odvisna od Badenega. Dr. Kaizl je v svojem zagovoru omenil i avstrijsko-ogrsko pogodbo in dejal, da se najbrže nič ne izpremeni, ker se baje ne bo moglo. S tem, da bi se zvi-

šale vozne cene na železnicah, paralizovala bi se nekako škoda, katero imamo od pogodbe. — Ta predlog pa je zbrane poslance le še bolj razburil. Posvetovanje se je zaključilo, ne da bi se bilo doseglo soglasje. Res so čudne razmere v svobodomiselnih stranki! —

Minoli teden so se posvetovali zastopniki praških samostojnih predmestij Žiškova, Karlina, Smíchova, i. dr. z županom dr. Podlipným, kako bi se izvršila misel, da bi se vsa ta mesta združila v jedno veliko kraljevo Prago. Ta ima sedaj VIII okrajev, potem bi jih bilo XX. Prebivalcev bi imela 364.985, dočim jih ima sedaj (po štetju l. 1890.) 182.530. —

Dr. Rieger je pred kratkim pisal socijalnim demokratom na neki shod pismo, v katerem izjavlja, da on misli, da je V. kurija odločena le delavcem. „Nár. Listy“ so zavili to izjavo pišoč, da je Rieger dejal, da je V. kurija določena socijalnim demokratom; kajti delavci na Češkem so malone vsi socijalni demokrati, ergo —?! „Politik“ seveda ni bila tiho, pa sta se kregala in lasala celi teden zaradi dveh besed! —

Staročehi so objavili doslej 10 kandidatur za kmečke občine in za mesta, Mladočehi pa 11 za V. kurijo, 15 za kmečke občine in 13 za mesta in obrtne kraje. Nekateri očitajo Mladočehom, da imajo letos kaj nesrečno roko pri izbiranju kandidatov. —

Dr. Ed. J. Nep. Brynych, škof v Kraljevem Gradcu, se misli preseliti v Chrudim, ker v njegovi sedanji stolici prav nič ne marajo zanj; pa tudi v Chrudimu ni kaj priljubljen. I v politiki zahteva brezpogojno poslušnost od svojih ovčic.

Iz zlate Prage. — V 18. seji je predlagal dr. Záhoř v deželnem zboru, da bi ta sklenil, naj se združijo predkraji praški s stolnim mestom. Po kratki debati se je predlog sprejel. — V 19. seji je predlagal poslanec dr. Čelakovský, da naj se uredi postava, po kateri bo dežela sama v krajih z mešanim prebivalstvom narodnim manjšinam ustanovljala šole, če se pokaže, da je skozi tri leta dosti za šolo godnih otrok, in če bi te manjšine želele, da se njih otroci uče v svojem materinem jeziku. Nemci so se upirali z vsemi silami temu predlogu, kakor je to že njih navada, če ima slovenska stvar pravico na svoji strani. — V 20. seji se je začela proračunska razprava. Poročevalec dr. Fořt navaja med drugimi uzroki, zakaj je finančno stanje češkega kraljestva tako slabo, i ta, ker še vedno ni nehal boj avtonomije s centralizmom. Govornikov se je oglasilo 12 Čehov pro in 12 Nemcev contra. Dr. Schücker, Richter, dr. Reiniger so lepo povedali o nemški spravljivosti (!) in miroljubnosti (!), toda Čehom so odrekli izpolnjenje najpravičnejših zahtev. Dr. Baxa, radikalni poslanec, govoril je ta dan najbolje. Razkrival je razne žalostne slike trpljenja češkega naroda izza časa izjemnega stanja Češki in nemški poslanci so se zgražali nad ravnanjem vlade, ki je ob izjemnem stanju kar narekovala sodnikom, kako naj sodijo „omladince“. — V 21. seji je dr. Kramář govoril jako pomirljivo napram Nemcem, ki se zaradi tega ne morejo spraviti s Čehi, ker so bili nemški kolesarji v neki češki vasi malo bolj neprijazno sprejeti. Zato se je nemški poslanec dr. Fournier grozno hudoval. Janda je grmel proti katoliški stranki. Potem se je pričela podrobna debata. Sklenilo se je, da se zvišajo poslancem, ki ne stanujejo v Pragi ali v predkrajih glavnega mesta, dijete od 5 do 85 gld. Nemca Gebler in Opitz sta nasprotovala temu predlogu, ali govorila sta le „skozi okno“.

Katoliška stranka je postavila 15 kandidatov, ki so pa brez upa zmage.

Naprednjaki ali radikalci so se sprli med seboj. Izvrševalni odbor te stranke, izjavlja, da so „Radikální listy“ prestali biti njen oficijalni organ.

Fran Holoubek iz Nusel je dal prvi 10 gld. ravnatelju gledališkemu Šubertu za zgradbo drugega češkega gledališča. —

Važni dogodki.

Za obnovljenje pogodbe z Ogrsko se ne kaže ob tem času posebno zanimanje. Dasi je uprašanje načelne važnosti, ogibljejo se ga malone dosledno vse stranke. Če se o pogodbi izreče nekaj vsakdanjih fraz na tem ali onem shodu, je to že nekaj izvenrednega. Preteklo nedeljo se je mudil grof Badeni v Budimpešti, kjer so se vršili med ministri sklepni dogovori o pogodbi. Badeni se je še isti dan vrnil na Dunaj, kar opravičuje sklep, da so razprave brez zaprek gladko tekle. Saj pa je stvar že nujna, ker je določeno, da se predloga o pogodbi predloži državnemu zboru že v prvih sejah. Najtežje in najkočljivejše delo, t. j. določiti kvoto, preostane itak državnemu zboru.

Kvota. Kakor poročajo listi, snideti se kvotni deputaciji pričetkom meseca aprila. Volitve v kvotno delegacijo vrše se istočasno, ko se predlože pogodbe z Ogrsko. „Pesti Naplo“ poroča, da bodo v ogrsko delegacijo izvoljeni vsi člani prejšnje delegacije. Trdi se pa tudi, da nekateri člani ne marajo več ustopiti v delegacijo. Ker se pri nas vrše nove volitve v državni zbor, se bodo pri nas volili novi delegati. Ali se bodo merodajni krogi kaj ozirali na 5. kurijo? Razni občinski zastopi ogrski sklenili so, zahtevati od vlade, naj ne privoli v kako zvišanje kvote. Se ve, da je to le posledica pritiska vlade in njenih privržencev, ki ne poznajo družega, nego „ogrski globus“. Torej avstrijski poslanci pozor in ustrajnost!

Italijani imajo jednako nam državnozbornske volitve pred seboj. Ministerski predsednik Rudini je izdal za bodoče volitve poseben oklic, v katerem poudarja, da hoče vlada v bodoče kolonijalno politiko v Eritriji po potrebi premeniti. Omejiti se hoče le na pristanišči Assab in Massavo, ker ima prežalostne izkušnje, da bi razširjala svojo posest v notranje kraje afriške, kjer je vsaka operacija zaradi krajevnih razmer nemogoča. Italija je žrtvovala že dovolj za one kraje, ki ne dajo koristi. Glede notranje politike omenja oklic, da ima vlada namen in voljo za več prepotrebni socijalnih preosnov, ki bodo olajšale bedo nižjih slojev. Glede na iztočne zmešnjave priporoča Rudini zmernost in trezno mišljenje. Tudi znani Giolitti, ki je uničil Crispija, izdal je oklic, v katerem zlasti poudarja potrebo trozveze.

Za mirovno raziščišče je mnogo zanimanja v Norvegiji in Belgiji; v obeh državah sta se državna zbor izrekla za ustanovitev raziščišča. V Norvegiji se zlasti pesnik Björnson v pismu in z besedo krepko poteguje za uresničenje lepe ideje. Za razprave o tem predmetu v državnem zboru belgijskem je unanji minister izjavil, da je on odločno za taka raziščišča, zlasti bi bilo po njegovem mnenju želeto, da bi se trgovskim pogodbam prideval omejujoč pristavek, da se morajo vse razprtije mirnim potom poravnati.

Mac Kinley je dne 4. marca nastopil svoje mesto, na katero je izvoljen za dobo štirih let. Njegovo ime samo že pravi, kako bode vladal novi predsednik ameriških držav. Izvolila ga je republikanska stranka, ki je premagala demokratičnega kandidata Bryana. Leta 1890. se je uvela v Ameriki ostra carinska postava, ki je določala velikanske svote za uvažano blago; prouzročil pa jo je Mac Kinley. Ta carinska postava, ki je jako omejila uvažanje blaga iz Evrope, škodila je mnogo evropski industriji, mnogo tvornic je tedaj ustavilo svoje delo; posledica tega je seveda bila, da je na tisoče delavcev ostalo brez zaslužka. Dve leti pozneje se je ona carinska postava nekoliko ublažila, kar je pomenjalo poraz Mac Kinleyem, a sedaj stopa uprav ta mož na mesto, ki mu daje velik upliv, katerega izvestno porabi v to, da se izkaže hvaležnega velikim industrijalcem ameriškim, ki so ga dvignili z velikimi denarnimi žrtvami na odlično mesto. Tudi v valutnih uprašanjih je od njega pričakovati preosnov, ker je Kinley unet pristaš srebrne vrednosti; umevno je, da i poskusi te vrste ne ostanejo za Evropo brez posledic.

Na iztoku se razmere še vedno niso popolnoma zjasnile: na Kreti traje klanje in poži-

ganje še vedno dalje, saj je na red težko misliti, ko je na otoku toliko gospodarjev, ki so le redko jedne misli. Pretekle dni so se uprli orožniki in umorili svojega poveljnika, upor so udušili evropski mornarji, ki so prouzročitelji upora odveli s seboj na ladije. Jako kritičen je polččaj v mestih Selino in Kandano, kjer oblegaj^u ustaši mohamedance, za katere se potegnejo admirali evropskega brodovja, da jim rešijo vsaj življenje, kajti ustaši bi težko komu prizanesli. Na skupno noto evropskih državnikov je turška vlada odgovorila, da jemlje zagotovilo velevlasti, da se integriteta Turčije ne bo rušila, z zadoščenjem na znanje, zlasti ker se ji zagotavlja, da bodo Grčijo prisilili, da odpokliče svoje vojstvo s Krete. Tudi glede na avtonomijo Krete se strinja z velevlastmi, pridržuje si pa pravico zahtevati pojasnil o namerjanih uvedbah na otoku. Grška vlada je z odgovorom na noto čakala do zadnjega trenutka, ves čas pa med tem spravljala nove čete na makedonsko mejo. Evropski admirali so izdelali načrt, po katerem bi postopali pri blokadi, ako bi se upirala Grška.

Narodno gospodarstvo.

Mestna hranilnica v Novem Mestu.

Mestna hranilnica v Novem Mestu otvorila se je dne 1. maja 1894. Ne posluje še torej cela tri leta. Ravno kar je priobčila računski zaključek za leto 1896., iz katerega vidimo, da mladi zavod vidno in zdravo napreduje. V vseh strokah poslovanja vidimo napredek. Mestna hranilnica v Novem Mestu imela je denarnega prometá gld. 737,867 78¹/₂. Stanje ulog s kapitalizovanimi obrestimi je iznašalo gld. 342,128 38. S tem denarjem se je takole gospodarilo. Na hipoteke se je razposodilo gld. 287.270 90. Po našem mnenju se je preveč oziralo na hipoteke. Istina je, da vsak dolžnik v 36. letih ves dolg poplača, tako da se na posodo dani denar spet steka v hranilnico, vendar je bolje, da ima hranilnica večje svote premičnega denarja na razpolago. Dobro je, da imamo več slovenskih hranilnic, ki lahko svojim posestrim pomagajo iz zadrege. Promet v lombardu je bil neznaten in se ne bode razširil. Menično poslovanje pa je bilo živo. Saldo leta 1895. je iznašal gld. 8 100 —, priraslo je l. 1896. gld. 35.935 —, izplačalo se je gld. 35.135 — tako da je ostalo menic v portfelju za gld. 8.900 —.

Upravni troški so se znatno pomnožili; vsled naraslega posla nastavl se je uradnik. Navzlic temu naredila je vendar mestna hranilnica v Novem Mestu l. 1896. čistega dobička gld. 1.502 —¹/₂. Vsa rezervna zaklada iznaša sedaj gld. 3.480 60¹/₂, to je 1 017% vseh ulog. Poprečna uloga iznaša gld. 274 50, kar jasno svedoči, da ravno manj imoviti slojevi, katerim je v prvi vrsti ustanovljena hranilnica, hranijo prisluzen denar za teške bodoče čase.

Vse to so lepi uspehi, s katerimi smemo biti popolnoma zadovoljni ne samo mi, nego tudi hranilnično vodstvo, katero požrtvovalno sodeluje. Uradne ure so vsak torek in petek in te dni morajo ravnateljji pomagati v uradu, a svoje posle zanemarjati. To je javne pohvale vredno. Njih rodoljubni trud bode poplačan s tem, ker bode mestna hranilnica v Novem Mestu vsej naši dolenski strani obilo koristila.

Občinske in okrajne hranilnice na Štajarskem

Pretekli mesec bavil se je deželni zbor štajarski s poročilom deželnega odbora o občinskih in okrajnih hranilnicah in o ostalih posojilnicah.

Leta 1895. pomnožile so se hranilnice za jedno, torej od 53 na 54. Ker je od 54 hranilnic le 41 poslalo računске zaključke, bavi se poročilo le s temi 41 hranilnicami.

Glavni rezervni zakladi so iznašali na Gorenjem Štajarskem gld. 1,740.101, na Srednjem Štajarskem gld. 6,057.575, na Dolenjem Štajarskem gld. 1,654.789 in pri štajarski hranilnici v Gradcu gld. 4,267.096, torej skupaj gld. 13,719.561; rezervni zakladi gld. 5,651.113, posebni rezervni zakladi gld. 990.774, torej skupaj gld. 20,361.448. — Hipo-

tečna posojila so iznašala na Gorenjem Štajarskem gld. 18,142.987, na Srednjem Štajarskem gld. 52,191.240, na Dolenjem Štajarskem gld. 12,765.989 in pri štajarski hranilnici gld. 26 805.500, torej skupaj gld. 109,905.716 hipotečnih dolgov na Štajarskem. Leta 1894. iznašali so ti dolgovi gld. 105,733.432 in leta 1893. gld. 101,388.519, torej so se dolgovi v zadnjih dveh letih pomnožili za gld. 8,517.197. To je žalosten dokaz, da se posestniki na Štajarskem vedno bolj in bolj v dolgove zakopavajo, dočim se rezervni zakladi pomnožijo. Dočim so leta 1893. rezervni zakladi iznašali gld. 18,397.120, narasli so leta 1895. na gld. 20,361.448. Takisto je žalosten pojav, da hipotečni dolžniki ne morejo točno plačevati obresti. Zastanki aktivnih obresti iznašali so leta 1894. gld. 1,840.176, leta 1895. pa gld. 1,921.959, torej več za gld. 81.783; kar nam zopet priča, da narodno blagostanje propada.

Slovanski svet.

Tavčarjev boj za deželno desko. Odločno obsojamo tiste deželne poslance katoliškonarodne stranke, kateri se upirajo direktni in tajni volilni pravici. Ravno tako odločno obsojamo tudi mnenje g. dr. Tavčarja, da se volilna preosnova za deželni zbor kranjski ne sme dotakniti pravic veleposestva, zapisanega v kranjski deželni deski, da 100 posestnikov voli 10 deželnih poslancev. L 1894 je narodna stranka govorila na zaupnem shodu: „Mi nismo branitelji zarjavelega plemiškega gospodstva nad ubogim kmetom.“ V zadnji seji deželnega zbora je pa g. dr. Tavčar počil kmeta in se na vso moč potegnil za zarjavelo plemiško gospodstvo. Posestniki, četudi plačujejo nad 100 gld. zemljiškega davka, a niso upisani v deželni deski, naj bi bili tedaj Schweglju in nemškim bratcem na ljubo vedno izključeni od volitve v prvi kuriji! Recimo, da bi predlog g. dr. Žitnika, dobivši dvetretjinsko večino slovenskih glasov v deželnem zboru kranjskem, ne dobil najvišjega potrjenja, ali izve naj se vsaj na Dunaju od pristojne strani, da imamo na Kranjskem še stare krivice, katerih po nekaterih drugih deželah več ne poznajo. Žitnikovemu umestnemu predlogu sta se upirala dr. Tavčar in Schwegel, ker že oba čepita upisana v stari deželni deski in se bojita nove narodne deske, da se ne skrči ponos zarjavelega nemškega gospodstva v deželi kranjski. Tako daleč sta privozila.

„Kranjci“ ustajejo od mrtvih. Nikoli si ne bi mislili, da se bode o našem milem slovenskem jeziku tako zaničevalno govorilo, kakor se je govorilo zadnje dni v deželnem zboru kranjskem. Kakor znano, v slovenskih ljudskih šolah bodo se jeli naši otroci ponemčevati. Nekateri to hvaležijo, mi to odločno obsojamo, in ko smo čuli razloge, s katerimi Nemci zagovarjajo pouk nemščine v slovenskih ljudskih šolah, prepričani smo še bolj o nevarnosti te nemščine. Naš deželni šolski svet je namreč sklenil, da je nemščina na četirirazrednih in večrazrednih ljudskih šolah kot obvezni učni predmet. Dr. Žitnik je predlagal resolucijo, s katero se naroča deželnemu odboru, naj izposluje, da se naredba c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 10. septembra 1896. št. 2139. premeni tako, da naj bode drugi deželni jezik na štirirazrednih in večrazrednih ljudskih šolah obvezen učen predmet samo, če to zahtevajo razmere in tisti, ki šolo uzdržujejo. Ta resolucija se je sprejela. Zoper njo so bili Nemci. In zakaj? Čujte in strmite! Dr. Schaffer je dejal, da je ponemčevanje naših šol izraz narodne enakopravnosti in da Slovenci mir kale v deželi, ker so zoper učenje nemškega jezika v slovenskih ljudskih šolah! On pravi, da ravno dekleta, ki hodijo služiti v Ljubljano, potrebuje nemški jezik. Torej, da g. dr. Schafferju ne bi bilo treba s posli govoriti slovenski, morajo se slovenska dekleta učiti nemški. Oh, kako je nekdanj bilo prijetno na Moravskem, ko še ni bilo tam narodnostnega prepira. Vsakdo se je smatral, tako je rekel g. deželni predsednik, brez izjeme narodnosti za Moravca itd. Tako je tudi bilo na Kranjskem in Koroškem. Res je, Čehi se zavedajo svoje narodnosti in vsak Čeh pravi, da

je Čeh in samo Čeh. In to da je tolika nesreča za Avstrijo. Pri nas so tudi neki bili blaženi časi, ko smo se čutili „Kranjce“, in da bi se zopet vrnili srečni časi v deželo, moramo postati „Kranjci“, drugi spet „Korošci, Štajarci, Primorci.“ samo Slovenci se ne smemo zvati. Tako vlada misli tudi na jugu. Tam morajo biti radi „miru“ Bošnjaki, Slavonci, Dalmatinci itd. samo ne Hrvat ali Srbi. Z drugimi besedami, radi „miru“ treba Slovane razdrobiti in jim iztrgati iz src narodno zavest. Kakor mi, tako misli naš narod, kateri je zoper ponemčevanje slovenskih šol. G. deželni predsednik ni bil nikdar v našem narodu, ni našega naroda sin, ne more torej govoriti v imenu našega slovenskega naroda. Mi smo iz naroda izšli, mi poznamo narod, a ta narod hoče biti in ostati narod slovenski, a ne narod „kranjski“.

Narodna kletev. „Slovenski Narod“ začel je kleti in proklinjati slogo, ko piše v 55. številki to le: ... in odkar je začel javkati krščanskosocialni otročiček „Slovenski List“, kateremu sta iztesala in postlala zibelko dr. Gregorič in bivši „Narodovec“ Koblar, od tedaj je nastala cela povodenj sentimentalno-jokavih, hiperidejalnih, mir in slogo priporočajočih člankov in člančičev, ki so človeka na perutih svetega naidušenja ponesli naravnost v romantično dobo“. Kdor tako piše o slogi, ta kolne na narod; kdor se tako norčuje iz slovenske sloge, ta je izdajalec našega naroda. „Narodni List“ v Zadru izjavlja slovesno, da je izdajstvo domovine vsako cepljenje sil, in kliče Hrvate in Srbe na slogo, v nas pa se narodna stranka roga rodoljubom, ki delajo za slogo med jednokrvnimi brati in ki zahtevajo, da moramo biti složni že radi obmejnih rojakov svojih, ki bijo smrtni boj. Obmejni Slovenci, zapomnite si to, da boste vedeli, na koga se vam je zanašati v hudih urah. Uverjeni smo, da tako ne mislijo naši akademiki in da s pisavo „Slovenskega Naroda“ niso v zvezi, nego da se je ta kletev izsilila iz peresa najmlajšega urednika „Slovenskega Naroda“, g. Frana Govekarja.

Župni uradi na Kranjskem dobivajo samo nemške dopise — tožil je g. poslanec Ažman v proračunski debati. Mi pa mu potožimo danes žalostno dejstvo, da je še jako mnogo župnih uradov v naši deželi, ki sami izdajajo nemške dopise in nemške listine ter spisujejo župne matice v nemškem jeziku, dasi je ljubljansko knezoškofijstvo že pred nekaterimi leti izrecno dovolilo, da se smejo vse duhovske uradne knjige spisovati slovenski. G. Ažman naj bi bil pokaral svojega tovariša, katoliškonarodnega poslanca, ki se baje nadeja, da zasede Klunovo stolico v ljubljanski stolni cerkvi, zakaj ne naroči slovenskih golic za cerkvene matične listine. Od njega nam je namreč prišel nedavno v roke nemški pisan krstni list, namenjen slovenskemu delavcu. Slovenci, zahtevajte od župnih uradov slovenskih listin!

Nemščina in naša deželna vlada. Krščanskosocialni volilni možje v Ljubljani dobili so od c. kr. deželne vlade glasovnice, na katerih je bilo ime občine in volilnega kraja zapisano samo po nemški. Menda so gospodje pri c. kr. deželni vladi mislili, da krščanskosocialni volilni možje niso Slovenci.

Nemčurstvo na Štajarskem. „Slovenski Gospodar“ poroča, da so razven jedne poštene slovenske občine vse občine pri Sv. Lenartu v Slovenskih Goricah prosile, naj bode na ljudski šoli pri Sv. Lenartu nemščina kot učni jezik pričesni s četrtim razredom. Unema za nemščino prišla je iz središča Slovenije, kjer so nam lastni rojaki začeli ponemčevati šolo. Ta korak se bode hudo maščeval nad nami.

„Südmarka“ na Štajarskem. Deželni zbor štajarski dovolil je ponemčujočemu društvu „Südmarka“ 200 gld. podpore. Koliko pa za Družbo sv. Cirila in Metoda? Nič. Bog ne daj, da bi kak Slovenec o našem šolskem društvu le zinil besedico. S slovenskim denarjem Nemci podpirajo svoje nemške težnje v Slovencih, ker „Südmarka“ je naperjena le proti Slovencem. Zoper podporo sta govorila dr. Fr. Jurtela in dr. Fr. Rosina. Rečena podpora izziva Slovence in kdo

ščuva proti narodnostim v Avstriji? Naši nemčurji poreko, da mi Slovenci, ker se ne damo ponemčevati.

Ameriški Slovenci. Ameriški Slovenci se radi spominjajo svoje stare domovine. Družba sv. Mohorja šteje v Ameriki 7 dosmrtnih in 625 letnih članov. Živo so se začeli zanimati tudi za družbo sv. Cirila in Metoda in baš pri tem so tudi jeli misliti na svoje potrebe, na svojo lastno organizacijo. Ameriških Slovencev je kakih 20.000 duš. To je lepo število, toda naši rojaki nimajo prave organizacije. V Ameriki izhajata dva slovenska časnika (tednika): „Glas Naroda“ (109 Greeinvich St. New York City, vsako sredo, urednik: published by F. Sakser) in „Amerikanski Slovenec“ (Tower, Minnesota, vsak petek, urednik: Rev. Jos. F. Buh). Prvi list izhaja peto leto in je glasilo slovenskih delavcev v Ameriki, a drugi list se zove prvi slovenski katoliški list v Ameriki. Za gmotni napredek so si ustanovili „Jednoto“, ki res uspešno deluje. Imajo nekaj svojih cerkev, jedina slovenska župna cerkev je v Jolietu III. (cerkev sv. Jožefa), kjer župnikuje naš rojak Fr. S. Šusteršič. Redno slovensko šolo pod vodstvom šolskih sester imajo ameriški Slovenci jedno jedino. Nedostaje jim slovenskih učiteljic. Župnik Šusteršič dobil je jedno jedino v državi Illinois in jedno slovensko učiteljico v Zjedinjenih državah; to drugo (Američanko) naučil je sam po dolgem trudu slovenski toliko, da more poučevati deco v naši materinščini. Župnik Šusteršič nasvetuje in priporoča svojim rojakom: pri vsaki slovenski cerkvi bodi tudi slovenska šola. Samo poučevanje krščanskega nauka v slovenskem jeziku ne zadošča, treba je redne šole, ki bode jednaka vsaki državni šoli; šole, v kateri se bodo otroci učili vsega, česar potrebujejo za življenje. Take šole imajo Nemci, Čehi, Poljaki in drugi narodi. Ustanavljati je torej treba šole, v katerih se otroci slovenskih roditeljev na podlagi materinega jezika poučujejo v krščanskem nauku v angleščini in v drugih za življenje potrebnih znanostih. Pri vsaki slovenski cerkvi morala bi biti taka slovenska šola. V Ameriki rojeni otroci raznarode se, ker ne hodijo v slovenske šole. Nekateri ostanejo katoličani, toda narodnosti svoje se ne zaveda — nikdo. Na to kričečo potrebo našega naroda v Zjedinjenih državah, tako opominja Šusteršič, bodi obrnjena pozornost vseh rojakov naših. To moremo najprvo doseči, potem naj pridejo druge reči narvsto. Pred kratkim sem bral v obeh naših časnikih pozive, naj ameriški Slovenci pošiljajo svoje darove družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljano. To je samo na sebi jako hvalevredno delo, podpirati družbo, ki skrbi za pouk v materinščini slovenskim otrokom ob periferiji slovenskih pokrajin avstrijskega cesarstva, in jaz bi bil zadnji, ki bi se ustavljal temu rodoljubnemu delu, ker sem sam ustanovnik te družbe že deset let; vendar, rojaki, pomislite to-le: kaj si bodo mislili naši bratje v stari domovini, videč, da vi nabirate darove za slovenske šole v Avstriji, dočim na tisoče slovenskih otrok v Ameriki rase brez pouka v materinem jeziku? Vi podavate kruha drugim otrokom, svoje lastne pa puščate stradati. Vse, kar je prav! Kar vas je premožnih, le podpirajte šolsko družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, lepo, rodoljubno delo boste storili, vi pa, ki niste premožni, in taki ste v veliki množini, zbirajte svoje dolarje in nikelne in cente, zbirajte jih tako dolgo, da preskrbite svojim otrokom šolo, kjer se bodo na podlagi materinega jezika poučevali v vseh za življenje potrebnih in koristnih rečeh. (Glas Naroda.)

Župnik Šusteršič, ki toli iskreno naučuje svoje ameriške rojake za slovenske šole, piše v „Ameriskem Slovencu“, da je v Ameriki gotovo 20.000 otrok in med temi najmanj 10.000 za šolo godnih otrok! Dosedaj je v Zjedinjenih državah le jedna slovenska šola, v kateri dobivajo slovenski otroci na podlagi materinega jezika reden pouk v krščanskem nauku, v angleščini in drugih za življenje potrebnih znanostih. Ta šola je v Jolietu III, v tej šoli je sedaj 100 otrok. V kakšnih šolah se izgaja drugih 9900 slovenskih otrok? V brezvernih angleških, nemških in največ

— v nobenih. Kaj bode s temi našimi otroki? Po navadi postanejo taki otroci postopači — „tramps“. Gotovo pa je, da bodo izgubili svojo narodnost in mnogi tudi vero.

Kako pa dobiti slovenskih učiteljic v Ameriki? Da bi dobili takih učiteljic (šolskih sester), zjediniti bi se morali voditelji slovenskih cerkva, oziroma šol in se sniti v skupno posvetovanje, in ako bi se tako zjedini, dobili bi lahko iz stare domovine slovenske šolske sestre iz Ljubljane ali Novega Mesta ali Maribora, katere bi s tukajšnjimi šolskimi sestrami istega reda ustanovile materino hišo slovenskih šolskih sester, in te bi oskrbovale vse slovenske ameriške šole z učiteljicami.

To so lepi nasveti našega rojaka v Ameriki. Z dobro in uztrajno voljo doseže se mnogokaj, doseže se tudi to. Po tej organizaciji ohranili si bodo naši rojaki v Ameriki narodnost in vero, ta naj-pša od Boga nam dana zaklada. Ako bodo imeli slovenske šole, potem bodo imeli vez, ki jih bode vedno vezala s staro materjo domovino; ohranili se bodo našemu rodu.

Gotovo je izguba za nas, ki se še držimo domače grude, da se je odtrgalo od nas, ki nas itak ni mnogo, do 80.000 članov našega rodu ter bilo vsled neugodnih razmer naših prisiljeno zapustiti domača tla ter si iskati kruha daleč od doma. Kakor pri nas Slovencih, tako vidimo tudi, da se pri naših bližnjih bratih Hrvatih mnogo ljudi izseljuje v Ameriko. Lastni rojaki nas zapuščajo, a tujei k nam dohajajo. S tem se gotovo ne krepí naš narodni živelj. Potrebno je torej, da nas z ameriški rojaki spaja bratska vez in domovinska ljubav. Ameriškim Slovencem želimo torej, da se zdravo organizujejo in da ohranijo sebe in svoje otroke svoji materi zemlji slovenski!

„Amerikanski Slovenec“, prvi slovenski katoliški list v Ameriki, priobčil je v 9. številki članek: „Naprej Sloven“, v katerem se nahajajo tudi te besede: „Naša sveta dožnost je, da si ohranimo naš ljubi materin jezik, kajti kdor je nezvest svojemu materinem jeziku, ta nezvest je tudi veri, in kdor je veri nezvest, temu sledi časno in večno trpljenje“.

Združena hrvaška opozicija. Stranka prava in neodvisna narodna stranka združili sta se za bodoče letošnje volitve, pri katerih bodeta postopali uzajemno. „Obzor“ in „Hrvatska Domovina“ priobčujeta dotično izjavo, iz katere navajamo naslednje znamenite odstavke:

„Hrvatska nam je domovina razciepkana i razkomadana; nad njom vladaju tolike nenarodne vlade, a sve se više učvršćuje tudjinski duh, koji nas je već posvema obladao; narod nam je do skrajnosti osiromašen, te gladan, žedan, gol i bos traži druguda domovinu, dočim u njegovoj vlastitoj domovini tudjinci vsako dobro uživaju; u svojoj rodnoj kući moramo učiti tudje jezike, kojima se daje gospodstvo, a naš se potiskuje; na polju gospodarstvenom, financijskom i prometnom izvadja se i provadja se samo ono, što tudjinskim interesom godi i tako, da samo tudjincem a nam nimalo ne koristi — nam dapače škodi; — prosvjeti našoj stavljaju se sve moguće zaprieke na putu, kojim ide, kano što se i svimi mogućimi načini nastoji, da se ne svrne na put, kojim bi narodnim životom oživila.

Ide se u obće za tim, da se nas same i potomke naše učini tudjinci u vlastitoj domovini, koja bi imala pasti plienom tudjinske pohote, a sam urođeni njezin živalj osiromašenom fukarom, koja niti se može opirati, niti braniti.

Jednom rieči nam je danas red raditi o tom, da spasimo narodno naše biće; — radi nam se o biti ili nebiti“.

Kakor ves narod hrvaški, tako se tudi mi od srca radujemo sporazumu opozicije bratskega nam naroda onkraj Sotle, ker sami najbolje čutimo, kako je tudi nam Slovencem potrebno, da bi se združili v skupno delovanje.

Sporazum med Hrvati in Srbi v Dalmaciji. Osrednji izvrševalni odbor narodne hrvaške stranke v Spletu objavil je v „Jedinstvu“ oklic, v katerem se potrjuje, koliko blagoslova donáša ta sporazum. V oklicu se poudarja: „Uspeh sporazuma začinja že sedaj donášati svoj plod. Vsaka stranka, ne odstopajoč od svojega pro-

grama, mogla bode na njem delati, brez bratomorne borbe, katera ovira in v kali udušuje najplemenitejše težnje ter ogorčuje in krha tudi sam politički uspeh. — Iste nazore zastopamo ves čas mi in „Slovenski Narod“ naziva zato naše članke „sentimentalnojokave“. Slovani, zapomnite si to!

Gospod pl. Garzaroli je proglašen kandidatom narodne stranke na Notranjskem, ker se je zanj izrekla večina volilnih mož narodne stranke. Gosp. nadinženir Žužek je odstopil od svoje kandidature.

Gosp. dvornega svetnika Frana Šukljeja proglasila je narodna stranka svojim kandidatom za dolenski mesta. „Najivni“ politiki mislijo, da gospod Šuklje programa narodne stranke ni podpisal.

Gospod vodja Tomo Zupan je umaknil svojo kandidaturu v gorenjskih kmetijskih občinah. Jediní kandidat je torej ondi g. Pogačnik.

Volitve volilnih mož za peto skupino v Ljubljani. Pri ožjih volitvah med krščanskosocijalnimi in socijalnodemokratskimi volilnimi možmi v kolodvorskem, dvorskem okraju in v Vodmatu zmagali so združeni krščanski socijalisti s 600 glasovi večine. Krščanski socijalisti so imeli torej v Ljubljani vseh 59 volilnih mož. V kolodvorskem okraju je bilo pri ožji volitvi oddanih 493 krščanskosocijalnih in 322 socijalnodemokratskih glasov, v dvorskem okraju 529 krščanskosocijalnih in 199 socijalnodemokratskih glasov, v Vodmatu 209 krščanskosocijalnih in 108 socijalnodemokratskih glasov. Skupno 1231 krščanskosocijalnih in 629 socijalnodemokratskih glasov. Z krščanskimi socijalisti glasovali so narodni obrtniki, nekateri prijatelji nemškoslenske zveze pa s — socijalnimi demokrati.

Baron Schwegel in Ivan Hribar. Nedavno smo grajali jedno tistih napak, katerih sedanja narodna stranka vedno več dela. Dejali smo, da je sramota, da se je v deželnem zboru baronu Schwegelu poverilo poročanje o deželnem zakladu, ko smo imeli za to poročilo vedno svojo moč in bi jo tudi sedaj še lahko dobili. Isto je odločno grajal v deželnem zboru poslanec Ivan Hribar, ki je obžaloval, da smo morali sprejeti poročilo na nemškem jeziku. „Slovenski Narod“ torej vidi, da s svojo najivnostjo tudi v tej stvari nismo osameli.

Izvrševalni odbor narodne stranke sklical je dne 10. marca shod volilcev v „Narodni dom“. Ker se pristaši g. Vencajza shoda niso udeležili, izrekel se je shod za g. Kušarja.

Razsodba upravnega sodišča. Dne 9. t. m. razpravljalo se je pri upravnem sodišču o pritožbi c. kr. priv. južne železnice in nekaterih njenih uradnikov proti odloku c. kr. finančnega ravnateljstva v Ljubljani zaradi dohodninskega davka. Upravno sodišče je odlok kot postavno neutemeljen razveljavilo. C. kr. finančno ravnateljstvo je namreč obdačilo razliko, katera je nastala vsled tega, da uslužbenci južne železnice primerno nižjo stanarino plačujejo na kolodvoru, kakor bi jo morali morebiti plačevati v mestu za jednako veliko stanovanje, ter da dobivajo neko malo potresno doklado. Ne oziraje se na to, da so vsi drugi uradniki dobivali doklade ob potresu in se te niso obdačile, predpisal se je davek uslužbencem južne železnice, ki so se ob potresu tako uzorno žrtvovali za občni blagor. Sedaj se je ta stvar ugodno rešila za nje.

Državnozborske volitve v Dalmaciji. „Jedinstvo“ je priobčilo imena kompromisnih kandidatov. Ti so, in sicer: 1.) kandidati hrvatske narodne stranke: dr. Peter Klaić, odvetnik v Zadru, Anton vitez Vuković, dr. Gaj, F. Bulat, odvetnik in predsednik sabora dalmatinskega, ravnatelj Lovro Borčić, Anton vitez Šupuk, načelnik v Sibeniku, profesor Luka Zore; 2.) kandidati stranke prava: dr. Anton Trumbić, odvetnik v Spletu, profesor Virgilij Perić, Juraj Biankini, urednik „Narodnega Lista“; 3.) kandidata srbske stranke: Sava Bjelanović, urednik „Srpskega Glasa“, in kandidat za Kotor, Risan, Budvo in Ercégovi, čegar ime še ni proglašeno. To je torej 11 poslancev, katere bodo volili složno Hrvati in Srbi v Dalmaciji na temelju proglaša z dne 10. februarja 1897.

„Jedinstvo“, glasilo hrvaške narodne stranke v Dalmaciji, omenja laskavo, da se bavimo s hrvaškimi stvarmi, in Slovencem toplo priporoča, naj bi delovali v to, da se preneha sejati razdor v plemenitem slovenskem narodu. Završuje pa z besedami: „Ako nam vjeruju, da ih ljubimo, da nam je svaki Slovenac k srcu prirasao, vjerovaće nam i to, kad im kažemo, da nas boli, čitajući, kako se tamo stranke i to slovenačke kockaju. Nemojte, braćo, Nijemac ne spava!“

Razdelitev potresnih podpor. Prejeli smo o tem obširno poročilo pomožnega odbora ljubljanskega. Zaradi tesnega prostora ga ne moremo priobčiti v celoti. Poročilo navaja skupne izdatke: 1.) za nakup kočev, oprave itd. 7027 gld. 87 kr. 2.) za podpore, dane na roko 87280 gld. 86 kr.; o vsakem na ta način izdanem znesku je pri rokah od prejemnika podpisana pobotnica, 3.) za uradno izvršene poprave razdejanih poslopij 84.168 gld. 51 kr. 4.) za podpore hišnim posestnikom v Ljubljani za popravo razdejanih objektov, 281.425 gld. — O teh prošnjah posvetoval se je poseben v to svrhu sestavljeni svet. 5.) Za podporo hišnim posestnikom v okrajih po deželi 35.155 gld. Tudi za presojo teh prošenj sestavil se je poseben svet. Prošnje ulagale so se pri dotičnem c. kr. okr. glavarstvu. 6.) Podpore trgovcem in obrtnikom 51.260 gld. 7.) Podpore cerkvam, župniščem in šolskim poslopijem: 83814 gld. 34 kr. Podpore so se odmerile na podlagi odobrenih troškovnih proračunov.

Pomožni odbor zatrjuje, da ni treba navajati posebnih podrobnosti, ker se je prepričal, da so vse postavke opravičene in da je imelo visoko predsedstvo neizmerno delo.

Književnost in umetnost.

Občni zbor „Pisateljskega podpornega društva“ bode v ponedeljek dne 15. marca t. l. ob 8. uri zvečer v „Narodnem Domu“. Dnevni red: Poročilo tajnika in blagajnika, volitev novega odbora in preglednikov; predlog, da se proda društveno posestvo. Ker je poslednja točka posebno važna, želeli je, da se člani udeležijo občnega zbora v obilem številu.

Slovenska opera v Celju. Dramatično društvo v Ljubljani priredi dne 14. marca t. l. operno predstavo v Celju, in sicer v krasnem celjskem „Narodnem Domu“. Pela se bode opera „Rigoletto“. To gostovanje slovenske opere v Celju je važno in kulturnega pomena.

Parmova opera „Ksenija“, ki se je dne 26. februarja t. l. pela v Zagrebu, dosegla je popoln uspeh. Skladatelja Parmo je hrvaško občinstvo naudušeno pozdravljalo in mu prirejalo bratske in iskrene ovacije. „Vienac“ posvečuje Parmovi operi lep članek, v katerem našteva vse vrline opere in zaključuje z besedami: „Opčinstvo je bilo oduševljeno; iz loža, iz partera itd. od srca se pljeskalo. Nije to bio „službeno uljudni“ pljesak, već pljesak od srca, koji je donekle išao i brata Slovenca, al u većoj mjeri odličnoga komponistu. Slovencima zavidjamo; braći svojoj od srca uštimo (privoščimo) ovako slavlje, ali im ga ipak i zavidimo“.

Viktor Parma je naprosil hrvaškega pesnika A. Harambašića, da mu napiše libreto za novo opero, katera se bode pela najprvo v Zagrebu.

Vojnovičeva drama „**Ekvinocij**“ davala se je dne 23. februarja t. l. prvič v praškem „Narodnem divadlu“. Drama je popolnoma uspela.

Dr. Jaroslav Vrchlický je izdal novo delo „Bar-Kochba“. Razdeljeno je v „prolog“ — 12 spevov — „epilog“. Snov je uzet iz zgodovine poslednjega judovskega kralja. Produktivnost tega pesnika je neverjetna: „Bar Kochba“ šteje 7000 verzov; začetkom tega leta izšla je nova zbirka njegovih pesmi „Skorny na slunci“ (pege na solncu) in baš sedaj izhaja v sešitkih nova zbirka pesmij „Pavučiny“.

Zanimljivosti.

Mac Kinley, novi predsednik Zjedinjenih držav, nastopil je vladarstvo dne 4. marca in bode vladal, ako mu Bog zdravje in srečo da, cela četiri leta. Kakor običajno, dal je Mac Kinley velikansko pojedino. Povabljenim gostom

so se ponujale najboljše jedi, samo nečesa ni bilo na bogato obloženi mizi. Ni bilo — vina. Prijatelji zmernosti so radi tega jako veseli.

Velika vojvodina luksemburška šteje 14000 volilcev. Kot samostalna državnica ima svoj parlament. Po vsaki seji dobi vsak volilec brezplačno kratko stvarno poročilo o zborničnem delovanju. Tako vsak volilec koj drug dan čita, kar se je v zbornici vršilo.

Mažarska oholost. Po vsej državi se bode slavila petdesetletnica Njega Veličanstva, le Mažarjem, katerih protidinastična čustva so vsakemu znana, ni to slavlje po godu in so se zato odločili, da istega leta in istega meseca proslavijo petdesetletnico mažarske revolucije. To je tista revolucija, ko so Mažarji z orožjem v roki ustali proti Njega Veličanstvu, in pod Košutom proglasili, da za njih ne obstoji dinastija. To je hvaležnost mažarska!

Naša diplomacija v Ateni in na Kreti. V Ateni zastopa avstroogrsko državo grof Emanuel Szechenyi de Sárvár. Ataše v Ateni je baron Geza Dubk. Na Kreti ima naša država konzulat v Kaneji in dve agenture v Kandiji i Retimnu. Konzulat v Kaneji vodi glavni konzul II. reda Julij Pinter, jako energičen in spreten uradnik, kateremu pomagata ataše Egon Pflügl in tolmač Jurij Missotokiss. Podkonzul je Josip Berinda v Kandiji in Teodor Trifillt v Retimnu. Načelnik mednarodne vojne komisije je baron Vladimir Giesl. — To so torej naši zastopniki malone vsi sami — Mažarji.

Lahi ob volitvah. Goriška „Soča“ pripoveduje, kako postopajo ob volitvah Lahi v Gorici. Prav mnogo Slovencev se ni udeležilo volitve, da bi se ne zamerili gorškim Lahom, od katerih so več ali manj odvisni. Lahi pa niso bili tako prizanesljivi; žive jih Slovenci in šli so volit zoper Slovence, ker poznajo slabosti Slovence in vedo, da bodo Slovenci spet obiskovali njih prodajalnice. Lah bode spet stal pred svojo prodajalnico in vabil: „Pojtega noter, pojtega sem, perjatu perjazni!“ In Slovenec pojde v laško prodajalnico. Če pa pride Slovenec iskat zajamčenih si pravic, zavrne ga Lah: „Šklaf, ti si ptujec, odstrani se, za te ni pravic!“

Loterija. Trideset let se že bori dr. Roser za odpravo številne loterije, vsako leto pouzdiga svoj glas, naj država odpravi loterijo. Slika z živimi barvami, koliko ljudi je ubožalo radi loterije, koliko kmetov je zaigralo posestva, koliko ljudi se je umorilo; a vse nič ne pomaga. Finančni minister pravi, da ne more biti brez 7 do 8 milijonov, toliko namreč donaja številna loterija. Loterija je veliko zlo. Siromak nosi svoje novčiče v loterijo in pri tem še bolj ubožava. Ni upanja, da bi se pri nas odpravila številna loterija. Na Nemškem imajo namesto številne razredne loterije. Nemčijo je posnemala ogrska država, ki je odpravila številno loterijo in namesto nje uvela razredno loterijo. Razložek sicer ni velik, ali razložek je vender. Razredne loterije poslužuje se največ meščanstvo, torej ne najnižji razredi ljudstva; ta loterijski davek plačujejo torej stanovi, ki imajo več, nego navadni reveži. In kako je ogrski finančni minister Lukács napravil razredno loterijo. Oddal jo je konzorciju za dobo dvajsetih let in za svoto 1.200.000 goldinarjev. Številna loterija donajala je na leto 1.300.000 goldinarjev. A da ne bi država imela škode, zavezal se je konzorcij kupiti od države vsako leto najmanj za 300.000 goldinarjev pismenskih znamk! Tako spet država ne bode na izgubi. Ali se bode s tem omejila številna loterija? To je težko potrditi. Z Ogrskega se sicer ne bode smelo staviti v avstrijske loterije, to si je izposlovala ogrska vlada na Dunaju, vender pa se bode godilo na Ogrskem ravno tako, kakor na Bavarskem. Na Bavarskem je prepovedana mala loterija. Ker pa Bavarci ne morejo staviti doma v loterijo, pošiljajo številke v Linc! Tako se bode godilo tudi na Ogrskem. Pri nas bodo posredovali agenti na Dunaju in v Gradcu, kakor posredujejo agenti v Lincu. Številna loterija mora se torej odpraviti na vsej črti.

Zadolžene kmetije. Od leta 1868. do 1892. prodalo se je izvršilnim potom v Avstriji 22.000 kmetij. Na teh kmetijah bilo je uknjiženih dolgov 730 milijonov goldinarjev; za pro-

dane kmetije se je skupilo le 427 milijonov goldinarjev; v izgubo je torej šlo 303 milijonov goldinarjev. Samo leta 1891. se je sodnim potom prodalo 14.089 kmetij, katere so se cenile na 30.150.840 goldinarjev; uknjiženih je bilo 37.990.058 goldinarjev, a dobilo se je za nje 22.500.617 goldinarjev. Že leta 1890. je pripadalo vsakemu kmetu 1500 gl. uknjiženega dolga; na vsakem oralu zemljišča na Štajarskem je bilo 60 gl. uknjiženih dolgov.

Državnozborske volitve.

Po slovenskih pokrajinah končane so volitve za peto skupino na Kranjskem, Koroškem, Goriškem, v Istri in Trstu. Na Kranjskem je zmagal dr. Jan Ev. Krek, ki je dobil od oddanih 936 glasov 730 glasov. G. Matija Kunc dobil je 164 in socialni demokrat Železnikar 38 glasov. Na Koroškem je zmagal nemški nacionalc dr. Lemisch. „Slovenski Narod“ je tega izida — vesel. Na Goriškem je sijajno zmagal slovenski kandidat dr. Anton Gregorčič. Dobil je 256 od oddanih 437 glasov. V Istri so zmagali Lahoni z dr. Bartolijem proti slovanskemu kandidatu dr. Matku Laginji. Dr. Laginja je postal za 29 glasov v manjšini, kar ni čuda, ako pomislimo, na nasilje in protizakonitosti, ki so se vršile pri prvotnih volitvah. Mandata v kmečkih občinah pa sta, kakor poročajo, gotova Laginji in Spinčiču. V Trstu so dosegli Slovenci za Ivana viteza Nabergoja 6491 glasov, socialni demokrat Učekar je dobil 4463 glasov, progresovski kandidat Hortis pa 14.109 glasov, razcepljenih in neveljavnih glasov je bilo 286. Italijani so hudo pritiskali na delavce. Volilo je 2000 italijanskih podanikov, nebroj slovenskih volilcev ni bilo upisanih v volilne liste s pretvezo, da ni dokazano, da bivajo tu že 6 mesecev, dasi bivajo v Trstu po 10, 15 in 20 let in ki imajo volilno pravico v drugih skupinah. Na stotine delavcev, ki so bili upisani v volilne liste, ni moglo dobiti legitimacij. Samo pri sv. Ivanu in v Rojanu se ni dostavilo 800 glasovnic, po vsej slovenski okolici pa se je pozabilo dostaviti glasovnice najmanj 2000 volilcem. „Edinost“ pravi na podlagi teh kričečih dejstev: „Pomislimo dobro vse te točke in spomnimo se, da je Hortisova večina iznašala le kakih 3000 glasov — in uverjeni moramo biti, da so včeraj progresovci doživeli velik moralen poraz, ki pa postane uničevalen, ko pride v državnem zboru na dnevni red odobrenje te volitve. Građiva bode ogromnega, ki se bode združevalo v dokaz, da g. Hortis ni zakonito izbran zastopnikom V. kurije v Trstu. Na svidenje torej pri Filipih!“ Na Štajarskem so proglasili Slovenci za kandidata pete skupine Celje Ptuj g. župnika Josipa Žičkarja. G. Dragotin Hribar se je častno odpovedal.

Krščanski socialisti so postavili pri državnozborskih volitvah 63, socialni demokratje pa 70 kandidatov. Doslej je izvoljenih 13 krščanskih socialistov in 4 socialni demokratje. Nemški liberalci niso v peti skupini ujeli niti jednega mandata.

Na Dunaju se je udeležilo volitve 77% vseh volilcev. Krščanski socialisti imajo 117.102 glasova, socialni demokratje so ostali za 28.752 glasov v manjšini. Nemški liberalci so dobili celih — 7000 glasov. Med petimi na Dunaju izvoljenimi krščanskosocialnimi kandidati je tudi dr. K. Lueger, propal je dr. Adler. Med štirimi krščanskosocialnimi poslanci, katere je izvolila dežela, sta krščanskosocialna voditelja dr. Gess-

man in dr. Scheicher. Tudi na Slovenskem znani poslanec Pernerstorfer je ostal proti krščanskemu socialistu Wedralu v manjšini 2000 glasov.

V Gorenji Avstriji so zmagali v peti skupini trije pristaši katoliške ljudske stranke: Ebenhoch, Doblhammer in dr. Kern.

Na Moravskem ni v peti skupini prodl noben Nemeč, dasi ječi dežela pod nemškim gospodstvom. Zmagali so češki in socialistični kandidati.

V Šleziji je prodl jeden pristaš nemške ljudske stranke, jeden pa socialni demokrat.

V solnograški peti skupini je izvoljen katoliškonarodni železniški nadsprevodnik Pusel.

V Bukovini se v kmetski skupini voljeni dosedanji vladni poslanci Holmuzaki, Wolan in Lupul.

Tirolsko je doslej izvolilo tri poslance. Veleposestvo je izvolilo opata Treuenfelsa, v Bolcanu je izvoljen Dipauli, v Inomostu pa Jörg.

O volitvah v Galiciji imamo ob zaključku lista to le poročilo: v peti skupini sta izvoljena v Krakovem in Levovu socialista, dalje je izvoljenih 9 kandidatov osrednjega odbora, 1 Malorus, 1 kandidat ljudske stranke in jeden somišljenik Stojalowskega. V jednom okraju bo ožja volitev.

„Edinost“ z dne 12. marca piše o volitvi pete skupine v Istri: „Volilci in volilni možje V. kurije v Istri! Ako je še pravice in zakona na svetu, ako živimo v pravni in na temelju zakona urejeni državi, potem morate biti skoro zopet poklicani na vršenje svoje državljanske pravice, da si novič pod varstvom zakona izvolite volilne može in poslance za V. kurijo!“

Na Češkem je izvoljenih v peti skupini pol Mladočehov in pol „mokračev“.

V Dalmaciji sta v peti skupini izvoljena dva hrvaška kompromisna kandidata.

S Štajarskega smo dobili naslednjo brzjavko: Žičkar sijajno izvoljen, ostala Štajarska razven Građca krščanskosocialna.

Iz Radovljice. Na shodu dne 12. t. m. katerega je sklical g. Koblar, se je pokazalo, da je ljudstvo uneto za svojega dosedanjega poslanca. Zbrani so bili vsi slojevi. Ljudstvo, kateremu je bil g. Koblar vedno zvest prijatelj, bo glasovalo zanj, višji uradniki, ako se volitve udeleže, za g. dr. Ferjančiča. G. svetnik Murnik je bil tudi v Radovljici; morebiti bi rad agitiral proti Koblarju, a ni tega stofil, saj ga je vender lani tako toplo priporočal. G. Koblar sme z izidom biti zadovoljen.

Iz Kranja: Dne 11. t. m. napravil je dosedanji državni poslanec g. Koblar v gostilni g. P. Mayrja volilni shod. Zbral se je cvet meščanstva. Poročilo o izvršnem, jako živahnem delovanju gosp. poslanca, naredilo je najboljši utis. Shod se je izvršil za g. Koblarja ugodno, le naše odločno narodno meščanstvo je bilo zelo razdraženo, ko sta dva pristaša g. dr. Ferjančiča odobraval zvezo z narodnim odpadnikom Schwegljem, z istim Schwegljem, ki bode Kranju železnico snedel. Upamo, da ostane Kranj pri svojem starem poslancu, kateri je storil na vse strani svojo dolžnost.

Listnica uredništva.

Gospodu Franu Govekarju, uredniku „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani. — V svojem cenjenem pismu, s katerim ste nas počastili, pišete nam: „Vaše glasilo deluje za slogo in spravo

mej obema političnima strankama, naj deluje za slogo in — pravico še mej literati, kritiki obeh strank . . .“ Svoje pismo zaključujete z besedami: „ . . . želim ‚Sl. Listu‘ največ uspeha v delu za slogo in pravico!! Klanja se Vam Fran Govekar.“ — K temu pristavljamo samo to, da je gospod Fran Govekar urednik „Slovenskega Naroda!“

Priporoča se

Josip Cvetrečnik,

sobni slikar,

Karlovka cesta 2. Ljubljana, Karlovka cesta 2.

*****

V Ljubljani na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri

Jakobu Zalazniku

dobiva se vedno svež in ukusen kruh, fino namizno in sladščičarsko pečivo po nizki ceni. Dobijo se vsak dan raznovrstni štruklji, domača potvica tudi v kosih in kruh na vago.

Priporoča se za naročila ob primicijah, svatovščinah, imendnih in raznih slovesnostih.

*****

Gabrijel

Piccoli

lekarnar

pri angelu

v Ljubljani

Dunajska cesta.

— Najvišje priznanje —
na II. mejnarod. farm. razstavi v Pragi 1896.
London — Pariz — Zenev 1892 — 1893.

Železnato vino

preizkušenega, zanesljivega učinka, ima v sebi lahko prebavljiv železnat preparat, kateri učinkuje pri slabotnih, na pomanjkanju krvi in na živcih trpečih osebah, priporočljiv posebno tudi za slabotne, blede otroke.

Deset gramov tega preparata ima v sebi 25 miligramov železnatega kislika in 10 miligramov izlečka iz skorje kineskega drevesa.

Lekarnar Piccoli v Ljubljani jamči za označeno, zmeraj jednako sestavo, potrjeno po kemični razkrojni dr. H. Hagerja v Frankobrodu na Odri in prof. Bal. Knapitscha, zapriženega sodnijskega kemika v Ljubljani.

Steklenica imajoča pol litra velja 1 gl., 4 polliterske steklenice 3 gl. 60 kr., franko s poštnino vred 4 gl.

Naročila izvršuje točno proti poštnemu poduzetju lekarna G. Piccoli v Ljubljani.

Lekarna pri Mariji pomagaj

M. Leustek,

Ljubljana, Resljeva cesta št. 1,
zraven mesarskega mosta.

Ob sedanjem času za uživanje najbolj pravno pristno-sveže in čisto

✻ **Dorš. medec. ribje olje.** ✻
1 stekl. 50 kr.; dvojna 1 gl.

Neprekosljivega učinka je

Danno-Chinin tinktura za lase

katera ohranja lasišča, odpravlja luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica 50 kr. z navodom.

Jedina zaloga:

lekarna pri Mariji pomagaj

M. Leustek,

LJUBLJANA, Resljeva cesta št. 1,
zraven mesarskega mosta. Levčeva hiša.

Zaloga vseh preskušanih domačih zdravil.

Razpošilja se vsak dan 2krat po pošti.

Najboljši
fabrikat!

I. kranjski
laneno-oljnati firnež.

I. kranjsko

čisto laneno olje.

Siccativ-firnež (sušilo)

priporoča najcenejše 26-6

Adolf Hauptmann,

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežov,
lakov in kleja v Ljubljani.

Ignacij Camernik

kamnosek,

v Ljubljani, Poljske ulice 28.

Priporoča se prečastiti duhovščini za vsa

kamnoseška cerkvena dela

oltarjev, prižnic, obhajilnih miz i. t. d.

Ima tudi lepo zalogo raznovrstnih

nagrobni spomenikov

in preskrbljuje na željo cele rakve.

Priporoča se tudi stavbinskim mojstrom in hišnim posestnikom za vsa stavbinska dela iz trdega kraškega kamna, katera točno, solidno in po nizkih cenah napravi. (12-8)

Brezplačno izdeluje narise, napravlja obrise za cerkvena in stavbinska dela.

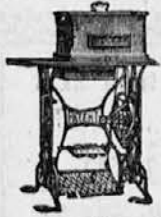
FRANC ČUDEN,

urar,

Mestni trg. LJUBLJANA. Mestni trg.

Letošnja slaba kupčija primora me, ker mi je ostalo veliko blaga, prodajati po najnižji ceni in deloma pod svojo ceno, da razprodam nekaj svoje velike zaloge. Priporočam torej vsakemu svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih in stenskih ur, verižic vsakovrstne zlatine in srebrnine ter vabim slehernega, naj si blagovoli pri nakupovanju ogle dati mojo zalogo. Zagotavljam najsolidnejšo postrežbo po kolikor mogoče nizkih cenah.

Spoštovanjem

FRANC ČUDEN.**Janez Jax**

Ljubljana, Dunajska cesta 13.

priporoča svojo veliko zalogo

šivalnih strojev

in

strojev za vozarenje.

(biciklov, velocipedov.)

Ceniki franco na razpolago.

Josip Petrič,

čevljar,

Ljubljana, Opekarska cesta št. 32.

opozarja cenjene podpornike domačega obrta na svojo **izborno urejeno delavnico**. Izvršuje raznovrstno obutalo od najpreprostejšega do najfinejšega iz zanesljivega blaga prav trpežno in ceno.

L. Mikusch,
Mestni trg št. 15

priporoča

**svojo bogato zalogo vsakovrstnih
dežnikov in solnčnikov**

po najnižji ceni.

Lekarna A. Mardetschlaeger

„pri zlatem orlu“

v Ljubljani, Jurčičev trg poleg železnega mosta

priporoča svoje navlaš preparirano

ribje olje

prijetnega okusa in jako izvrstnega učinka. Cena steklenici 1 krono, 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Za čiščenje in dezinfekcijo ust in zob priporoča se

Menthol ustna in zobna esenca,

ki teši zobobol. Velika steklenica 80 kr. Menthol zobni prašek 1 pločevinasta škatljica 30 kr.

Slabotne osebe (ženske, otroci) se opozarjajo na tvrdkine kri krepejajoče železnato malagavino s chino 1/2 l 1 gld.

Najboljše odvajajoče sredstvo: Sagrađa malaga 1 stekl. 1 gld.

Stisnene sagrađapastile, narejene iz ekstrakta 1 škatljica (20 komadov) 1 gld.

Mag. ph. Mardetschlaeger,
lekarnar in kemik.Zalog drugod ni. P. n. občinstvo blagovoli naj se direktno obrni na: **lekarno „pri orlu“ v Ljubljani.****Josip Leuz,**

trgovec

v Ljubljani, Resljeva cesta

kupi ter plačuje po možno najvišji ceni, kakor

ribniški, angleški in**onejida-krompir, želod, hrastove****ježice, bukov žir, vsakovrstne****rastline (korenine in perje) v vsaki****množini.**

Plaćuje takoj!

Avgust Erzin.

Ljubljana, Kravja dolina št. 18. (Radeckega cesta)

priporoča

svojo bogato zalogo premoga.

Cene:

Trboveljski premog 50 kilo 46 kr.

Kočevski „ „ „ 34 „

Drva žagane in sekane 50 kilo 50 kr.

Brata Eberl,

Ljubljana, Franciškanske ulice št. 4.

Pleskarska mojstra

c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

**Slikarja napisov, stavbinska in
pohištvena pleskarja.**

Tovarna za oljnate barve, lak in pokost.

Zaloga originalnega karbolineja.

Maščoba za konjska kopita in usnje.

Alojzij Večaj,

pečarski mojster v Ljubljani,

Opekarska cesta št. 51.

priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnih

pečij iz glinaste snovi

od najpreprostejših do najfinejših rujave, zelene ali bele barve. Izdeluje na željo tudi peči v poljubni drugačni barvi.

Natančno izvršuje naročila na štedilnike ter jamči za vse svoje izdelke jedno leto.

Cene nizke.

FRANC PAVŠNER,

krojač v Ljubljani,

Vodnikov trg št. 4, nasproti c. kr. gimnaziju

se priporoča preč duhovščini in slav. občinstvu v naročila na

duhovniško in civilno obleko

po poljubnem kroju, zagotavljajoč trpežno, natančno delo, uljudno postrežbo in kar možno nizko cenjo.

Knjigoveznica Fr. Breskvar,

preje L. Šverljuga,

pred škofijo, št. 6, poleg 'Katoliške Bukvarne'

se priporoča v vezanje vsakovrstnih knjig.

Molitvenike družbe sv. Mohorja po več vkup poslanih veže po primerno znižani ceni. V zalogi ima tudi za vse družbine knjige lepo izdelane platnice za knjigoveze po deželi.

Opozarja tudi se na svoje krasno izvršene platnice za „Dom in Svet“, Wolfov slovar itd. — Naročila na kakoršesnobdi platnice izvršuje po želji ali načrtu natančno in ceno.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu najuljudneje priporočam svojo

bogato zalogo

najraznovrstnejših

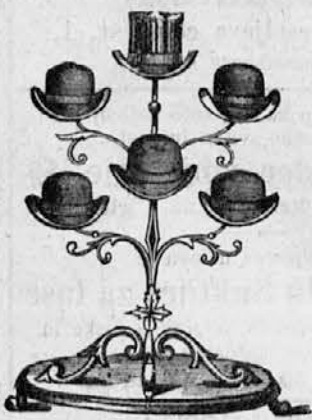
klobukov, cilindrov čepic i. t. d.

Zagotavljam dobro blago in nizko ceno.

Velepoštovanjem

J. Soklič

Stari trg št. 1 (pod Trančo).

JOSIP REBEK,

ključavničarski mojster,

Francovo nabrežje št. 13. LJUBLJANA Francovo nabrežje št. 13.

Priporoča svojo delavnico za naročanje vseh

ključavničarskih del

ter napeljavo

hišnih telegrafov in telefonov.

Postavlja strelovode

in prevzema tudi posamezna dela te stroke.

Cene nizke.

Andr. Druškovič,

trgovec z železino

v Ljubljani, Mestni trg št. 9/10.

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega v železarijo spadajočega blaga.

Štedilnike, lonce, pozlačene nagrobne križe, drevesa za oranje, vodne žage in pile, kovanja za okna in vrata, vsakovrstno orodje za mizarje, tesarje, ključavničarje in kovače, cement, traverze in še veliko drugih za rabo v hiši ali pri obrtu potrebnih stvari.

Poštena postrežba.

Cene kakor pri razprodaji!

Cene kakor pri razprodaji!

Usojam si prečastiti duhovščini, sl. občinstvu in velespoštovanim odjemalcem uljudno naznaniti, da sem z dnem 8. februarja t. l. preselil svojo

**trgovino s klobuki, čepicami
in krznarskimi izdelki**

iz prejšnje prodajalnice v gosp. Kirbiša hiši na Kongresnem trgu v

novi urejene prodajalnične prostore

v Wolfovi (preje Gledališni ulici) št. 5.

Ob tej priliki se priporočam vsestranski ter prosim, da se mi ohrani tekem 23 let pridobljena časteča me blagonaklonjenost sl. občinstva.

Velepoštovanjem

Anton Krejči.

Istotam je tudi trgovina s klobuki za dame.